

Budoucnost není prázdná

Křesťanství vtisklo celé evropské civilizaci původně staro-izraelskou životní orientaci do budoucnosti. Každý Evropan je tedy ve svém přístupu ke světu a ke skutečnostem zaměřen tváří (čelem) k budoucnosti. Ale moderní člověk tuto budoucnost vyprázdnil, udělal z ní vakuum. Budoucnost je (pro něho) přicházející prázdno, které máme zaplnit svými činy. Přesněji řečeno ovšem: tato budoucnost bude jednak plná reliktnů minulosti resp. následků toho, co se v minulosti stalo, ale všechno nové, které se objeví, záleží na nás, na našich rozhodnutích, na naší vůli a na naší schopnosti tuto vůli důsledně prosazovat. Ty relikty minulosti je třeba brát na vědomí a počítat s nimi, ale jinak platí, že lidský subjekt (lidské subjekty) je jediným zdrojem všeho, co se nově objeví, ale nelze to odvodit z toho, co už bylo. A to, co z té minulosti přežívá či přetrvává, není vlastně opravdová budoucnost. Protože ta opravdová budoucnost záleží jen na nás, máme dojem, že sice přichází (to nemůžeme ovlivnit), ale přichází jako prázdná. My se do ní můžeme svými činy (a myšlenkami) jen zapisovat a nechávat tak po sobě další stopy či relikty. Jenže tohle všechno je předsudek a vlastně pověra: budoucnost, která přichází, ve skutečnosti není prázdná, ale to, co v ní a s ní přichází, je skutečností zvláštního druhu, je to skutečnost ne-předmětná, ale skutečná.

(Písek, 120802-2.)